

การประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัด กำแพงเพชร

Quality Assessment of the 15-Year Free Education Program of Private Schools in Kamphaeng Phet Province

ชญัญกนก ผดุงทรง¹ และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล²

Thunkanok Phadungsong and Poompipat Rukponmongkol

Received: May 22, 2022

Revised: August 14, 2022

Accepted: August 16, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร และ 2) หาแนวทางพัฒนาโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร ใช้การวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 108 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 260 คน ซึ่งได้มาโดยการเปิดตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .976 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ และการจัดลำดับ ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสม 3 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ ด้านกระบวนการดำเนินงาน รองลงมา คือ ด้านผลผลิต และด้านปัจจัยเบื้องต้น ตามลำดับ และ 2) แนวทางการพัฒนาโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ทั้ง 3 ด้าน สรุปได้ดังนี้ 2.1) ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ควรจัดให้มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายที่กระทรวงกำหนด 2.2) ด้านกระบวนการดำเนินงาน พบว่า โรงเรียนควรเป็นผู้จัดสรร

¹⁻² มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร; Kamphaeng Phet Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: 614140107@kpru.ac.th, Tel. 091-8436784

งบประมาณในส่วนนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และ 2.3) ด้านผลผลิต พบว่า สถานศึกษาไม่ควรจัดเก็บค่าใช้จ่ายกับผู้ปกครองในส่วนที่ได้รับการจัดสรรจากงบประมาณโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, โครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ, สถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร

Abstract

The objectives of this research were 1) to assess a 15-year free education program with quality of private schools; and 2) to find ways to develop a 15-year free education program with quality of private schools in Kamphaeng Phet Province. This was a quantitative research. The data were administrators, teachers, personnel of 108 people and 260 Mathayomsuksa 1-3 students in private schools, Kamphaeng Phet Province, which were obtained by opening the schedule to determine the sample group of Craigie and Morgan and stratified sampling. The tools used were questionnaires and interview forms which had a consistency index of 0.80-1.00 and a confidence value of .976. Data were analyzed using Statistical Package for Social Science to analyze mean, standard deviation, frequency, and ranking. The results of the research showed that 1) the evaluation results of the 15-year free education program with the quality of the private schools, Kamphaeng Phet Province, overall was at a high level. The evaluation results according to the criteria were found that they passed the assessment criteria. Considering each aspect, it was found that 3 aspects were appropriate with high averages, namely operational processes followed by productivity and preliminary factors, respectively; and 2) guidelines for developing 15-year free education program with quality of private schools, Kamphaeng Phet Province based on the opinions of 17 experts in 3 aspects can be summarized as follows: 2.1) in terms of inputs, it was found that a meeting should be held to clarify and understand the guidelines for implementing the policy set by the Ministry; 2.2) on the operational process, it was found that schools should allocate this budget for the best benefit of the learners; and 2.3) in terms of productivity, it was found that schools should not collect expenses from the parents in the part that had been allocated from the budget of the 15-year free education program with quality.

Keywords: Project Assessment, 15-year Free Education Program with Quality, Private Schools in Kamphaeng Phet Province

บทนำ

แนวทางการดำเนินงานนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการ 4 ฝ่าย เสนอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและคณะกรรมการ 4 ฝ่าย ดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ ทั้ง 4 รายการ ได้แก่ หนังสือเรียน ด้านอุปกรณ์การเรียนและเครื่องแบบนักเรียน การดำเนินการในด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สถานศึกษาจัดทำโครงการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมคุณธรรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด กิจกรรมทัศนศึกษาและกิจกรรม ICT ทั้งนี้โครงการกิจกรรมต้องให้ 4 ฝ่ายและคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมพิจารณาดำเนินกิจกรรมตามแผนงานโครงการแต่ละกิจกรรม ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเภทประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมตามระยะเวลา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

เนื่องจากการรายงานผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องการดำเนินงานตามนโยบาย เรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ ใช้เวลาในการศึกษา ประชาสัมพันธ์ การประสานงานชี้แจงข้อมูลรายละเอียดขั้นตอนและระเบียบวิธีปฏิบัติค่อนข้างน้อย แนวทางการปฏิบัติยังไม่ชัดเจน ทำให้ผู้ปกครอง ประชาชนและนักเรียนขาดความเข้าใจต่อการขอรับสิทธิ์ รวมทั้งขั้นตอนการส่งมอบหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประสบปัญหาในการดำเนินการ ในขั้นตอนการปฏิบัติตั้งแต่การติดต่อขอแจ้งสิทธิ์ การขอสละสิทธิ์ การติดต่อขอรับเงิน การรับหนังสือเรียน เครื่องแบบนักเรียน อุปกรณ์การเรียนและค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีขั้นตอนยุ่งยาก จำนวนเงินที่จัดสรรต่อคนต่อเรื่องมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายจริง ปัญหารองลงมา คือ กระบวนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับหลักฐานการเบิกจ่าย หลักฐานการรับเงิน หลักฐานใบเสร็จต่าง ๆ ที่ผู้ปกครองต้องนำมาส่งคืนให้กับสถานศึกษาต้องคำนึงถึง ความสมบูรณ์และความถูกต้องของใบเสร็จ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

สถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร ได้ดำเนินการเกี่ยวกับนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับผู้เรียน ค่าเล่าเรียน แบบเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยได้มอบหมายให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการดำเนินการหลัก ซึ่งในการดำเนินงานบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินงานตามกรอบนโยบายแต่ก็ยังประสบปัญหาในการดำเนินงาน ซึ่งเกิดจากความไม่ชัดเจนในแนวทางการดำเนินงาน ระเบียบมีข้อจำกัด ทำให้เกิดความล่าช้าและสับสน ผู้ปฏิบัติขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน และยังประสบปัญหารับงบประมาณช้า ไม่เพียงพอในการบริหารจัดการ ขาดการชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้กับผู้เรียนและผู้ปกครองทราบข้อมูลการสนับสนุนของนโยบาย ในด้านของหนังสือเรียนขาดคุณภาพ การดำเนินการจัดหาแบบเรียนดำเนินการช้า ควรมีการจัดจัดสรรงบประมาณให้เร็วขึ้น และให้ทันกับความต้องการใช้ในการจัดการเรียนการสอน แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่หลากหลาย ผู้เรียน

ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ ไม่เพียงพอ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจในการที่จะพัฒนาการจัดโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินวิธีระบบ (System Approach) มาเป็นรูปแบบในการประเมิน เนื่องจากเป็นวิธีที่เหมาะสมซึ่งเป็นการวิเคราะห์ ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิต (Output) ทำให้สามารถทราบผลของการดำเนินโครงการว่า มีความเหมาะสมระดับใดรวมทั้งทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ซึ่งจะได้นำข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน กำหนดนโยบาย การดำเนินการ ตลอดจนการแก้ปัญหา การปรับปรุงและป้องกันปัญหาในการปฏิบัติงานโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนด้านการศึกษาของ สถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 36 คน ครู บุคลากร สถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 72 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร และนักเรียนสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 802 คน ประจำปีการศึกษา 2563

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร ประจำปีการศึกษา 2563 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 260 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยเปิดตารางการสุ่มกลุ่มอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, 1970) และได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบประเมินสำหรับผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบโครงการ ครูผู้สอน และนักเรียนด้านผลผลิต (Output) ของโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร

และครูผู้สอน และฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียน มีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารและครูผู้สอน เท่ากับ .976 ฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียน เท่ากับ .975

2. แบบสัมภาษณ์การประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ด้านที่มีค่าน้อยกว่าด้านอื่น ๆ มาเป็นแนวทางในการสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาต ผู้อำนวยการและครูในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อขอความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองบางส่วน และบางส่วนจัดส่งถึงกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยแนบซองติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงตนเองเพื่ออำนวยความสะดวกแก่กลุ่มตัวอย่างในการส่งแบบสอบถามกลับคืนมา

3. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ คำถามจนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบร้อยละ 100 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบการประเมินโครงการที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วนำค่ามาแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การตัดสินใจปฏิบัติงานของโครงการที่มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} \geq 3.51$ และ $S.D. \leq 1.00$

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร นำข้อมูลที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแจกแจงความถี่ และจัดลำดับความสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร มีความเหมาะสม 3 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) รองลงมา ได้แก่ ด้านผลผลิต (Output) และด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินเป็นรายด้าน พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

1.1 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร มีความเหมาะสม 4 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ ด้านบุคลากรดำเนินงาน รองลงมา ได้แก่ ด้านสถานที่ดำเนินการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินเป็นรายด้าน พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

1.2 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร มีความเหมาะสม 4 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ ด้านการดำเนินงาน รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการรายงานผล และด้านการติดตามและตรวจสอบ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินเป็นรายด้าน พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

1.3 ผลการประเมินด้านผลผลิต (Output) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร มีความเหมาะสม 2 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ ด้านสถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพต่อผู้เรียนสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านผู้เรียนได้รับประโยชน์จากโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินเป็นรายด้าน พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

2. ผลการหาแนวทางการพัฒนาโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายที่กระทรวงกำหนด ผู้บริหาร คณะครูควรมีการประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและงบประมาณที่ได้รับตามที่กระทรวงจัดสรรว่าเพียงพอหรือไม่อย่างไร และสถานศึกษาควรมีการกระจายงานให้ครู

ประจำชั้นรับผิดชอบในเบิกจ่ายอุปกรณ์ตามจำนวนเด็กอย่างเท่าเทียมและตามความเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์และการเรียนรู้แต่ละช่วงวัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ ระบบการเบิกจ่ายงบประมาณตามโครงการฯ มีความสะดวกต่อการดำเนินโครงการฯ วัสดุอุปกรณ์มีความพร้อมในการใช้งานและความทันสมัย สถานที่ดำเนินโครงการสามารถติดตามและตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอ่องจิต เมธยะประภาส (2550) พบว่า ด้านปริมาณ นักเรียนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และด้านคุณภาพก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนตามที่กำหนด สามารถดำเนินการด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้

1.1 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูมีความรู้และความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของถนัด เดชทรัพย์ (2550) กล่าวว่า การบริหาร 4M คือ ทรัพยากรหรือปัจจัยที่นักบริหารต้องให้ความสนใจ เพื่อให้การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์การประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย ดังต่อไปนี้ คือ คน (Man) คือ ทรัพยากรบุคคลที่เป็นหัวใจขององค์การ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการจัดการ เงิน (Money) คือ ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การ ดำเนินการต่อไปได้ วัสดุ (Materials) คือ วัตถุดิบซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญไม่แพ้ปัจจัยอื่น จำเป็นต้องมีคุณภาพและมีต้นทุนที่ต่ำ เพราะมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต เครื่องจักร (Machine) คือ เครื่องจักรอุปกรณ์ ที่มีศักยภาพที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการผลิตเช่นกัน

1.2 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเพื่อดำเนินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ มีการประชุมคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการร่วม 4 ฝ่าย เพื่อดำเนินโครงการ และชี้แจงวิธีการดำเนินให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบโดยทั่วกัน ดำเนินงานครบทุกกิจกรรมของโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ มีการตรวจสอบการดำเนินการค่าใช้จ่ายในโครงการอย่างละเอียดและถูกต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับอุปกรณ์การเรียนทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล สุภาพงษ์ (2550) ได้เสนอว่าวงจร PDCA หรือวงจรเดมมิง คือ กระบวนการบริหารคุณภาพของเดมมิง มีภารกิจหลักอยู่ 4 ขั้นตอน ซึ่งต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันไปไม่มีที่สิ้นสุด เขียนเป็นวงจรได้ว่า Plan-Do-Check-Act หรือ PDCA เรียกว่า วงจรเดมมิง (The Deming Cycle)

1.3 ผลการประเมินโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาดำเนินโครงการเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ มีความโปร่งใสและเป็นธรรมอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบการดำเนินการอุปถัมภ์ การเรียนว่านักเรียนมีอุปถัมภ์การเรียนจริง นักเรียนได้รับหนังสือเรียนและแบบฝึกหัดที่มีเนื้อหา สาระเหมาะสมกับนักเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม (2559) ได้สรุปถึงลักษณะขององค์กรที่บริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือ มีพันธกิจ วัตถุประสงค์ขององค์กรชัดเจนและมีเป้าหมายเป็นรูปธรรม โดยเน้นที่ ผลผลิตและผลลัพธ์ ไม่เน้นกิจกรรมหรือการทำงานตามระเบียบ ผู้บริหารทุกระดับในองค์กรในองค์การต่างมีเป้าหมายของ การทำงานที่ชัดเจนและเป้าหมายสั้น กระชับ ซึ่งมีฐานมาจากพันธกิจขององค์กร เป้าหมายวัดได้ อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีตัวชี้วัดที่สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้ และสามารถเปรียบเทียบผล การปฏิบัติงานกับองค์กรอื่นที่มีลักษณะงานที่เทียบเคียงกันได้ การตัดสินใจในการจัดสรร งบประมาณให้หน่วยงานหรือโครงการต่าง ๆ จะพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของงานหลัก ซึ่งสอดคล้อง กับการให้คำตอบแทนสวัสดิการและรางวัล

2. ผลการหาแนวทางพัฒนาโครงการ โครงการเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพของ สถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ควรจัดให้มีการ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายที่กระทรวงกำหนด และ ผู้บริหารควรชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติให้ทราบและเข้าใจร่วมกันก่อนการปฏิบัติงานในปี การศึกษานั้น ๆ กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องก่อนเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษายังขาดการ ประชุมวางแผนทำความเข้าใจร่วมกันกับทุกฝ่ายทั้ง ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองว่าต้องการ อุปถัมภ์การเรียนให้มีความเหมาะสมอย่างไร เพื่อจะได้ดำเนินการใช้งบประมาณเพื่อดำเนินโครงการ เรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพให้มีความเหมาะสมและเพียงพอในแต่ละกิจกรรมโครงการฯ ผู้บริหาร สถานศึกษาและครู รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ มีการกำหนดกรอบเขตงานยังไม่ชัดเจน หรืออาจมี ความเข้าใจยังไม่ไปทิศทางเดียวกันมากเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล สุภาทอง (2550) ได้กล่าวว่า วงจร PDCA หรือวงจรเดมมิง หมายถึง กระบวนการบริหารคุณภาพของเดมมิง มีการกิจหลักอยู่ 4 ขั้นตอน ซึ่งต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันไปไม่มีที่สิ้นสุด เขียนเป็นวงจรได้ว่า Plan-Do-Check-Act หรือ PDCA เรียกว่า วงจรเดมมิง (The Deming Cycle)

องค์ความรู้ใหม่

จากการประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัด กำแพงเพชร ทำให้ต้ององค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ ของสถานศึกษาเอกชน เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษานั้นดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาด้านนโยบาย คือ เน้นนโยบายที่ให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปีอย่างเท่าเทียมในสถานศึกษา โดยการปฏิบัติอย่างถูกต้องตามแนวทางการปฏิบัติโครงการเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพของหน่วยงานต้นสังกัดและน่านโยบายสู่การปฏิบัติให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษา จนสามารถนำสถานศึกษาพัฒนาวิสัยทัศน์และ

ระเบียบและวิธีการปฏิบัติงานให้ชัดเจนครอบคลุมภารกิจ สามารถเดินตามกรอบและสนับสนุนนโยบายของทางราชการต้นสังกัด

2. นำผลการวิจัยไปพัฒนาสถานศึกษา คือ สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู คณะกรรมการบริหาร นักเรียน และผู้ปกครองให้เข้ามามีบทบาทในการรับรู้แนวทางการดำเนินงานหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจตรงกันและดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้กรอบการดำเนินการโครงการเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ

3. นำผลการวิจัยไปพัฒนาบุคลากร

3.1 ด้านผู้บริหาร ควรผลการประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชรนี้ ไปวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางแก้ไขอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับความร่วมมือจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา สร้างความตระหนักให้กับบุคลากรและนักเรียนเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของโครงการ

3.2 ด้านครู ควรผลการประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชรนี้ ลงสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง และครูทุกคนต้องให้ความสำคัญไปที่คุณภาพผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการให้เหมาะสมกับงบประมาณกับบริบทของสถานศึกษา

3.3 ด้านนักเรียน ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงแนวทางการดำเนินโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ และให้ผู้เรียนได้รับหนังสือเรียนและแบบฝึกหัดครบทุกสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการศึกษาและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

3.4 ด้านผู้ปกครอง สร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในการดำเนินโครงการเรียนฟรี 15 ปี ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่ามีวัตถุประสงค์ในการช่วยลดภาระของผู้ปกครอง เนื่องจากได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ จากโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ ให้ผู้ปกครองไม่อยู่ในสภาพที่ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนให้กับบุตรหลาน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร เป็นประจำทุกปี เพื่อทราบถึงปัญหา สาเหตุของปัญหาและดำเนินการหาแนวทางแก้ปัญหาหรือแนวทางพัฒนาต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความสามารถในการจัดกระบวนการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

3. การประเมินครั้งต่อไปควรมีการใช้รูปแบบการประเมินรูปแบบอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2559). *การพัฒนารูปแบบการประเมินหลักสูตร: การประยุกต์ใช้การประเมินนิมิต*. (ดุสิตนิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต. สาขาวิชาการวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัด เดชทรัพย์. (2550). *การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาภิบาล*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- นฤมล สุภาพทอง. (2550). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2563*. เข้าถึงได้จาก <https://www.obec.go.th/>.
- อ่องจิต เมธยะประภาส. (2550). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้วยวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

